

Bildande av naturreservatet Långtjärn i Orsa kommun

Beslut

Länsstyrelsen i Dalarnas län beslutar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken att förklara det område som avgränsats på bifogad karta, bilaga 2, som naturreservat. Området är 7,8 hektar stort och består av en djupt nedsänkt tjärn omgiven av tallskogsbeväxta åskullar. Reservatets slutliga gränser utmärks i fält.

Länsstyrelsen fastställer samtidigt skötselplanen, enligt bilaga 4, med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken. Naturvårdsförvaltare ska vara Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Långtjärn
Kommun	Orsa
Län	Dalarna
NVR id	2029749
Församling/socken	Orsa
Naturgeografisk region	30a. Norrlands vågiga bergkullterräng med mellanboreala skogsområden
Fastigheter	Skattungbyn 10:1 (privat)
Areal	Total areal: 7,8 ha Landareal: 6,7 ha Produktiv skogsmark: 6,5 ha

Syfte med naturreservatet

Bevara biologisk mångfald

Syftet med naturreservatet är att bevara en äldre barrskog på sandmark med dess särpräglade växt- och djurliv i naturlig utveckling utan att möjligheterna till naturvårdande skogsbruksåtgärder och eventuell naturvårdsbränning inskränks. En del av syftet är även att tillvarata områdets höga skönhetsvärden.

Skydda och återställa värdefulla naturmiljöer och livsmiljöer för skyddsvärda arter

Syftet är att genom naturvårdsbränning se till att säkerställa områden som representerar naturliga skogstillstånd där brand är en del av den naturliga dynamiken i ett skogslandskap. Dessutom är syftet att påskynda utvecklingen av höga naturvärden i delområden där naturvärdena idag är låga.

Tillgodose behov av områden för friluftslivet

Naturreservatet har även som syfte att, i den mån höga biologiska värden inte påverkas negativt, underlätta möjligheterna till friluftsliv och naturupplevelser i ett område av stort skönhetsvärde.

Syftet ska nås genom*Föreskrifter för området*

– Området undantas från skogsbruk och annan verksamhet som inverkar negativt på områdets livsmiljöer samt växt och djursamhällen.

Skötsel i enlighet med skötselplan

– Naturvårdsbränning i ett brukat bestånd inriktad på att gynna uppkomsten av en naturlig tallmarkssuccession.

– Anläggande av stig och en eventuell rastplats för att underlätta besök

Skäl för beslut**Prioriterade bevarandevärden***Biologiska värden*

Skogen i Långtjärns naturreservat är ett gott exempel på äldre barrskog inom Skattungbyfältets deltaavlagringar. Skogen är gammal med ringa påverkan av modernt skogsbruk. Merparten utgörs av högstammig, ca 150-årig tallskog med spår av äldre bränder. Längs sjön, ån och i en djup åsgrop växer hänglavrik, granskog med höga biologiska värden. Slätterfibbla och grönpyrola är intressanta inslag i lavtallskogen, blåsippan, getrams och vispstarr i granskogen mot vattnet. Rödstjärt, svartvit flugsnappare, järpe och morkulla är typiska fåglar i skogen.

Huvuddelen av området äger den naturliga skogens artsammansättning och ekologiska funktion. Området är variationsrikt både vad gäller trädens trädslagsblandning, åldersfördelning och dimensioner. Det finns ställvis mycket död ved i olika dimensioner och nedbrytningsstadier. Sammantaget ger detta goda förutsättningar för stor artrikedom både bland växter och djur. Skyddet av skogen i Långtjärns naturreservat är därför ett led i bevarandet av biologisk mångfald.

Kulturbistoriska värden

Rester av en gammal körväg och en välbevarad rest av en rundmila påträffas längs bäcken.

Friluftsliv

Långtjärn kan erbjuda besökaren en fin upplevelse av gammelskogens skönhetsvärden, förstärkt av topografin och den vackra tjärnen.

Miljö kvalitetsmål

Detta beslut om att skydda Långtjärn som naturreservat bidrar till att uppfylla de av riksdagen beslutade miljö kvalitetsmålen Levande skogar och Ett rikt växt- och djurliv.

Motiv för bildande av naturreservat

Skyddsform

Det främsta hotet mot bevarandevärdena är skogsbruk. Områdets naturvärden är sådana att de kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Detta skyddsbehov tillgodoses bäst genom bildande av naturreservat.

Beslutet följer de riktlinjer som gäller för Länsstyrelsens prioritering av områdesskydd.

Avvägning mellan allmänna och enskilda intressen

Med hänsyn till området värden och naturreservatets syften kommer pågående markanvändning att avsevärt försvåras. Länsstyrelsen bedömer att området värden bäst ges ett långsiktigt skydd genom bildande av naturreservat. Föreskrifterna är anpassade till naturreservatets syften och värden. De är främst avsedda att begränsa skador på mark samt växt- och djurliv. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken finner Länsstyrelsen att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Beslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna för mark och vattenområden enligt 3 kap. miljöbalken.

Planeringsbakgrund

Långtjärns naturvärden var inte kända vid tidpunkten för kommunens översiktsplanering. Det finns av samma skäl inte heller specifikt upptaget i länets naturvårdsprogram. Områdets höga natur- och friluftslivsvärden befästs dock genom att det är beläget inom riksintresse för såväl naturvård (Skattungbyfältet-Ämän) som friluftsliv (Siljansområdet). I länets naturvårdsprogram har detta område högsta naturvärde. Reservatet tangeras dessutom av riksintresse för kulturmiljö: Oreälven med Skattungbyn.

Reservatsföreskrifter

För att säkerställa syftet med reservatet förordnar Länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter ska gälla. Föreskrifterna gäller utöver vad som gäller enligt lag eller annan författning.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för de åtgärder som behövs för att nå syftet med reservatet och som framgår av föreskrifterna under B nedan. Detsamma gäller för uppföljning av bevarandemål och åtgärder.

A Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden.

I naturreservatet är det förbjudet att:

1. anordna upplag, gräva, schakta, dika, dämna eller på något sätt skada mark eller vatten,
2. anlägga mark- eller luftledning, uppföra ny byggnad, mast eller annan anläggning,

3. framföra motordrivet fordon i terrängen, vilket gäller både barmark och snötäckt mark, med följande undantag:
 - Transportera ut älg, björn, större hjortvilt eller vildsvin med fordon som inte ger skador på mark eller vegetation.
 - För tjänstemän i sjukvårds-, polis- eller räddningsärende. Insatsen ska omgående anmälas till länsstyrelsen.
4. avverka skog och utföra skogsvårdande åtgärd samt att upparbeta och ta bort dött träd eller vindfälle,
5. gödsla, sprida aska eller använda bekämpningsmedel,
6. plantera in växter eller djur,
7. utan Länsstyrelsens tillstånd sprida kalk.

B Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter att tåla visst intrång.

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet:

1. utmärkning av reservatet, uppsättning av informationstavlor samt anläggning och underhåll av leder och andra anläggningar för friluftslivets behov,
2. skötsel och restaurering genom naturvårdsbränning inom område som framgår av karta, bilaga 3,
3. undersökningar för uppföljning av skötselplanen och reservatets syfte.

C Föreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet.

Föreskrifterna under punkten C gäller även fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet när de inte utnyttjar sin rätt att bruka fastigheten

I naturreservatet är det förbjudet att:

1. skada växande eller döda – stående eller omkullfallna – träd, stubbar och buskar,
2. framföra motordrivet fordon i terrängen, vilket gäller både barmark och snötäckt mark,
3. elda utöver på av länsstyrelsen iordningställda platser.

Utan Länsstyrelsens tillstånd:

4. gräva upp växter, plocka mossor, lavar och vedlevande svampar eller samla in djur (t.ex. insekter).

Motiv och förtydliganden till föreskrifter

A. I *punkterna A1 - A7; C1 - C3* förbjuds sådana aktiviteter som kan störa den naturliga utvecklingen hos vegetationstyper och naturskogens växter och djur.

I *punkt A3* förbjuds med vissa undantag framförande av motordrivet fordon i terrängen. Detta är i huvudsak även förbjudet enligt terrängkörningslagen, men förtydligas med denna föreskrift som dessutom förbjuder snöskoterkörning och körning med andra motorfordon i terrängen när den är snötäckt. Föreskriften syftar till att minimera skador på vegetation. Begreppet ”skador” ska i detta sammanhang inte tolkas lika strikt som ”märken”. Eventuella spår måste dock alltid kunna växa igen under en vegetationssäsong.

I *punkt A4* förbjuds alla former av avverkningar och skogsskötselåtgärder, vilket är en förutsättning för att områdets värden ska bibehållas. Denna föreskrift innebär att bestämmelserna i skogsvårdslagen och Skogsstyrelsens föreskrifter om bekämpning av skadeinsekter och tillvaratagande av skadad skog ej ska gälla inom naturreservatet. Uppkommer insektskadorna på skog i anslutning till naturreservatet som en följd av att åtgärder för insektsbekämpning inte vidtagits inom reservatet ska frågan om ersättning bedömas enligt skadeståndsrättsliga regler.

B *Punkterna B 1 – B 3* medger att vissa åtgärder får vidtas i reservatet. Länsstyrelsen bedömer att nyttan med dessa åtgärder är avsevärd. Information om reservatet samt anläggningar för friluftslivet bedöms idag ofta som högst angeläget för att tillmötesgå det rörliga friluftslivet. Skötsel genom naturvårdsbränning är nödvändig för att återskapa vissa naturvärden. Uppföljning ingår som en naturlig del i reservat av denna karaktär.

C *Punkterna under C* inskränker allmänhetens nyttjande av området

C1. Skogens träd är grunden för reservatets värde och får inte skadas. Matsvamp och bär får givetvis plockas i reservatet.

C2. Fordonstrafik skulle utgöra en allvarlig störning och medföra slitageskador.

C3. Eldning utanför iordningställd eldstad skulle vara riskabelt i denna mycket eldfångda miljö.

C4. Förekomsten av ett flertal värdefulla, ofta rödlistade, organismer motiverar skydd mot sådan plockning och insamling som kan inverka menligt på berörda populationer. Det är dock angeläget att undersökningar och insamlingar som förbättrar kunskapen om reservatets organismvärld kan ske. Normalt bör sådana undersökningar kunna medges under förutsättning att de har ett allmänt intresse, att undersökningsmetoden inte orsakar bestående skada och att resultaten tillgängliggörs.

Ärendets handläggning

Långtjärn uppmärksammades i samband med att avverkningsanmälningar hotade områdets naturvärden under 2007. Då hade redan de två angränsande naturvårdsavtalen avsatts under 2005. Markägaren accepterade under 2010 ett intrångsavtal som medger reservatsbildningen.

Vid remissen har svar inkommit från Orsa kommun (Miljökontoret respektive Stadsbyggnadsförvaltningen) och Jägareförbundet Dalarna. Remissyttrandena tillstyrker reservatsbildningen och har inga synpunkter på beslutsförslaget.

Upplysningar

Dispens från föreskrifter mm

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen med stöd av 7 kap 7 § miljöbalken medge tillstånd eller dispens från meddelade föreskrifter för naturreservatet.

Kungörelse

Beslutet kungörs på det sätt som gäller för författningar i allmänhet. Beslutet delges sakägarna enligt sändlista med delgivningskvitto.

Föreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken träder i kraft omedelbart, även om beslutet överklagas.

Överklagan

Beslutet kan överklagas till Regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 5 (formulär 6).

Beslutande

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Maria Norrfalk.

I den slutliga handläggningen deltog även jurist Gunilla Garbergs, antikvarie Tommy Nyberg, samhällsplanerare Inger Friman, funktionssamordnare Jemt Anna Eriksson och naturskyddshandläggare Lennart Bratt, den sistnämnde föredragande.

Maria Norrfalk

Lennart Bratt

Bilagor:

- Bilaga 1 Översiktskarta
- Bilaga 2 Beslutskarta
- Bilaga 3 Karta över skötselåtgärder
- Bilaga 4 Skötselplan
- Bilaga 5 Överklagningsformulär (markägare och sakägare)

Sändlista: (markägare och sakägare)

Med delgivningskvitto:

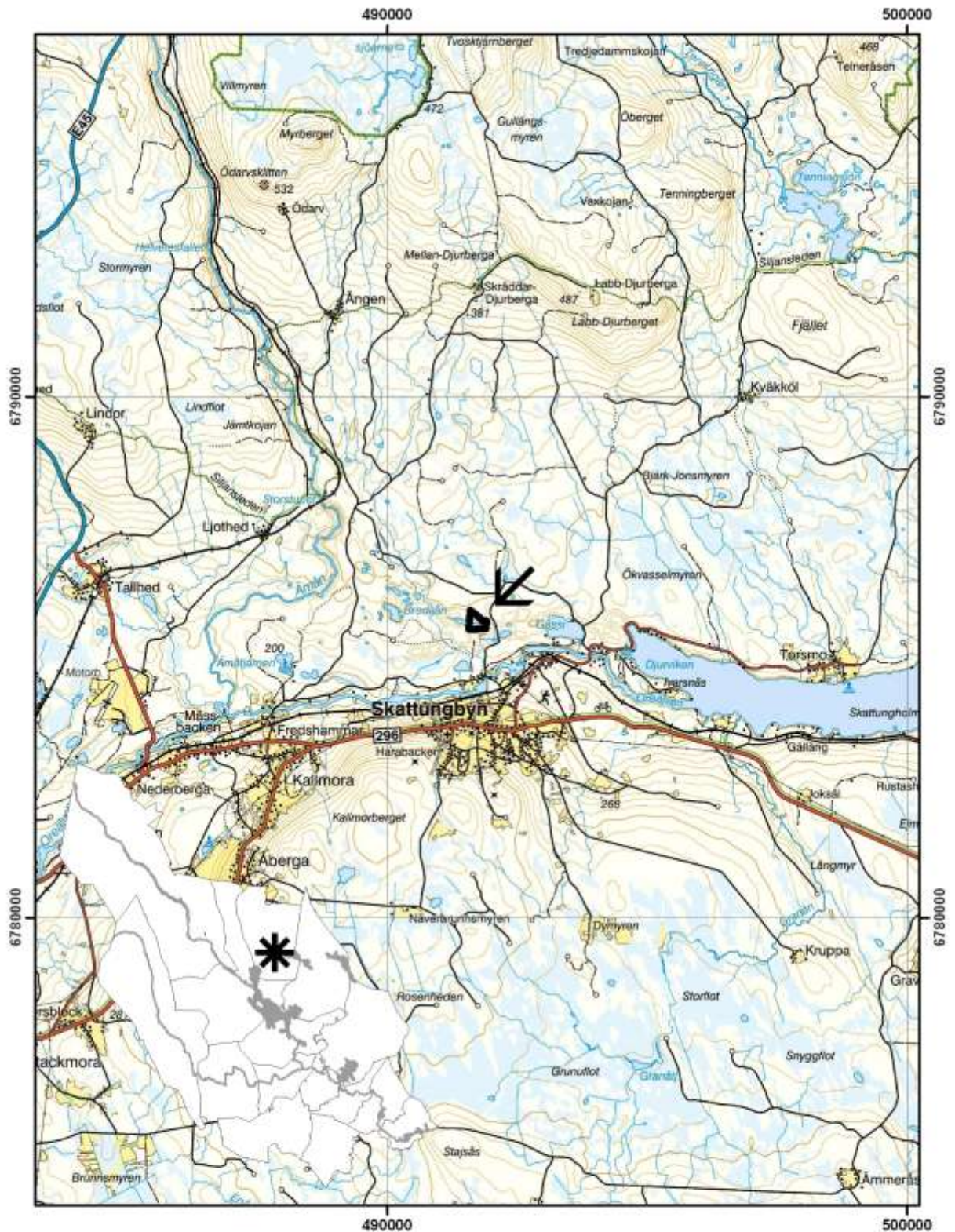
Olof Sjeldrup, Skattungbyn 1485, 794 95 SKATTUNGBYN
Skattungby-Torsmo Viltvårdsområde Hans Erik West Landsvägen 410 Skattungbyn, 794 91
ORSA
Orsa Fiskevårdsområdesförening Jonas Rexefjord, Fiskarns väg 24, 794 31 ORSA
Orsa Besparingsskog, Box 55, 794 21 ORSA

Kopia för kännedom till:

Orsa kommun, Box 23, 794 21 ORSA
Havs- och vattenmyndigheten Lena Tingström, Box 11930, 404 39 GÖTEBORG
Sveriges Geologiska Undersökning, Box 670, 751 28 Uppsala (Skickas som e-post till sgu@sgu.se,
inklusive shapefil)
Dalarnas Ornitologiska Förening med e-post till: Conny Trogen: connytrogen@yahoo.se,
Mats Forslund: forslund.mats@telia.com, Lars Antonsson, lars.antonsson@erasweden.com
Naturskyddsföreningen i Orsa, Gamla Postvägen 22, 794 33 ORSA
Skogsstyrelsen Norra Dalarna, Tallvägen 2, 792 52 MORA
Dalarnas Jaktvårdsförbund, Krontallsvägen 10, 791 55 FALUN
Orsa-Skattung Hembygdsförening, e-post: mats.andersson.orsa@gmail.com

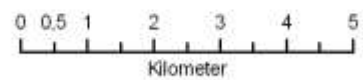
Översiktskarta Långtjärn

Bilaga 1

Skala 1:100 000

 Naturreservatet Långtjärn

Naturreseptatet Långtjärn – Beslutscharta

Bilaga 2

Naturreseptatet Långtjärn – Skötselkarta

Bilaga 3

